

INFORMATIENOTA VOOR DE RAAD

Nummer: 107

Portefeuille: Jeugdzorg
Programma: 6. Sociaal domein
Taakveld: 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
Datum: 30 maart 2021

Onderwerp:

Informatie over het opstellen van de Regiovisie Jeugd Flevoland

DE RAAD NEEMT KENNIS VAN:

Het proces en de achtergrond van het opstellen van de Regiovisie Jeugd Flevoland zoals beschreven in de bijlage.

Inleiding

In juni 2020 is door gemeenten in VNG-verband de Norm voor Opdrachtgeverschap(NvO) voor Jeugd en voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang vastgesteld. Gemeenten erkennen hiermee dat op onderdelen (boven)regionale samenwerking essentieel is voor:

- De beschikbaarheid van de benodigde zorgfuncties.
- Een zorgvuldige transformatie van het zorglandschap.
- Verminderde bureaucratie.

Een belangrijk onderdeel van de NvO is het vaststellen van een Regiovisie Jeugd. Deze regiovisie moet in overleg met jeugdhulpaanbieders, professionals, (vertegenwoordigers van) jeugdigen, ouders en ketenpartijen tot stand komen. De regiovisie moet door de betrokken gemeenteraden worden vastgesteld.

Met deze informatienota informeren wij de raad over de NvO en de opstart van de Regiovisie Jeugd Flevoland.

Kernboodschap

- De Regiovisie Jeugd Flevoland betreft de sturing op Jeugdzorgtaken die de gemeenten in Flevoland op regionaal niveau hebben georganiseerd. Hiervoor hebben we de huidige Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland.

- De NvO geeft richting aan noodzakelijke samenwerking van gemeenten bij het organiseren en inkopen van de zware vormen van jeugdhulp. Het Rijk lijkt te sturen op meer eenduidigheid bij het uitvoeren van de Jeugdwet en aansturing van grotere jeugdhulpaanbieders. Met de NvO willen gemeenten zelf sturing houden op de inrichting van de regionale samenwerking.
- De regiovisie Jeugd moet als essentieel onderdeel van de NvO voldoen aan diverse voorgeschreven criteria zoals een visie op de ontwikkeling van het gewenste zorglandschap jeugd, keuzes over de governance, keuzes over wat gemeenten (boven)regionaal inkopen, en de wijze van verbinding van de lokale toegang met de regionale inkoop.
- De meerjarige regiovisie Jeugd wordt een doorontwikkeling van het huidige regionaal programma zorglandschap jeugd Flevoland. Dat betekent dat ingezette ontwikkelingen worden gecontinueerd en verbeterpunten worden opgenomen.
- De regiovisie Jeugd treedt niet in de lokale beleidsruimte. De regiovisie moet dus op hoofdlijnen blijven, waarbij de focus is om te voldoen aan de NvO en gericht op de regionale opgaven.
- NvO afspraken omvatten een niet-vrijblijvende governance, waarbij één formeel aanspreekpunt vereist is. Deze aanspreekbaarheid is op de beschikbaarheid en continuïteit van Jeugdhulp, Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. De regiovisie gaat alleen over Jeugd en richt zich allereerst op de inhoudelijke keuzes. De governance zelf is het sluitstuk.
- De Regiovisie Jeugd Flevoland moet door de gemeenteraden van de zes Flevolandse gemeenten eensluidend vastgesteld worden. Over de inrichting van het participatieproces met de gemeenteraden wordt overleg gevoerd met de griffies.

In bijlage 1 treft u de beschrijving van de achtergrond en het proces voor het opstellen van de Regiovisie Jeugd Flevoland. In bijlage 2 is een korte toelichting opgenomen over de huidige regionale samenwerking.

Vervolg

- Tweede kwartaal 2021: Participatieproces op basis inhoudelijk document met gemeenteraden, adviesraden, aanbieders en ketenpartijen.
- September/oktober 2021: Vaststellen regiovisie door gemeenteraden

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Beschrijving achtergrond en proces Regiovisie Jeugd Flevoland
- Bijlage 2: Toelichting huidige regionale samenwerking

Bijlage 1: Beschrijving achtergrond en proces Regiovisie Jeugd Flevoland

Inleiding

Gemeenten hebben de taak om voor hun inwoners de zorg en ondersteuning mogelijk te maken die ze nodig hebben. De ambitie daarbij is kwalitatief goede zorg bieden die aansluit bij de behoeften en mogelijkheden van jeugdigen, ouders en gezin. Zorg die bovendien betaalbaar is. Niet alleen nu, maar ook in de toekomst. Om die ambitie waar te maken, is een duurzame oplossing nodig. Samenwerking en goed opdrachtgeverschap zijn daarbij cruciaal.

Deze ambitie wordt door gemeenten in regionaal verband samen met regionale partners vorm gegeven via de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO). De NvO is juni 2020 in een resolutie vastgesteld door gemeenten in VNG-verband, voor Jeugd en voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Gemeenten erkennen hiermee dat op onderdelen (boven)regionale samenwerking essentieel is voor:

- De beschikbaarheid van de benodigde zorgfuncties.
- Een zorgvuldige transformatie van het zorglandschap.
- Verminderde bureaucratie.

Regiovisie Jeugd Flevoland

Een belangrijk onderdeel van de NvO is het vaststellen van een regiovisie Jeugd. Deze regiovisie moet in overleg met jeugdhulpaanbieders, professionals, (vertegenwoordigers van) jeugdigen, ouders en ketenpartijen tot stand komen. De regiovisie moet door de betrokken gemeenteraden worden vastgesteld.

Met deze raadsbrief informeert het college de raad over de NvO en de opstart van de Regiovisie Jeugd Flevoland. Dit betreft de sturing op Jeugdzorgtaken die de gemeenten in Flevoland op regionaal niveau hebben georganiseerd. In deze raadsbrief wordt ingezoomd op de voorbereidingen voor een nieuwe regiovisie die aan de gemeenteraden ter besluitvorming zal worden aangeboden na de zomer 2021.

Sturen binnen steeds strakkere kaders

Met name op het gebied van de Jeugdwet lijkt het Rijk te sturen op meer eenduidigheid bij het uitvoeren van de Jeugdwet en aansturing van grotere jeugdhulpaanbieders. Hierover zijn het afgelopen jaar een aantal brieven naar de Tweede Kamer gestuurd en er is een wijziging voor de Jeugdwet voorbereid met stevige aanscherpingen. Voor gemeenten betekent dit onder andere dat er meer wordt gevraagd van het opdrachtgeverschap. Daarnaast wordt gestuurd op regionalisering. Dat is de reden dat de NvO is vastgesteld. Deze NvO loopt vooruit op de een mogelijke Jeugdwetwijziging waarin voorwaarden worden vastgelegd waaraan inkoopregio's moeten voldoen.

De NvO geeft richting aan samenwerking tussen gemeenten bij het organiseren en inkopen van jeugdhulp. De regiovisie Jeugd moet als essentieel onderdeel van de NvO voldoen aan diverse voorgeschreven criteria. Het gaat onder andere om een visie op de ontwikkeling van het gewenste zorglandschap, keuzes over de governance, keuzes over wat gemeenten op bovenregionaal, regionaal of lokaal niveau inkopen, en de wijze van verbinding van de lokale toegang met de regionale inkoop. Door de zes gemeenteraden is in 2014 vanuit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) een centrumregeling Sociaal Domein Flevoland overeengekomen. De NvO is bedoeld om deze huidige manier van samenwerking tegen het licht te houden en waar nodig te verbeteren en/of aan te scherpen.

Proces regiovisie Jeugd

De Flevolandse gemeenten gaan een proces in om tot een nieuwe visie te komen die voldoet aan de NvO en helpend is als gezamenlijke basis voor de realisatie van de gedeelde opgaven in de Jeugdzorg de komende jaren. Deze verplichting tot een nieuwe visie betekent voor de regio een extra

inspanning. In de aanpak wordt gezocht naar een manier waarbij de visie vooral richting geeft aan de inzet in de regionale samenwerking en een juiste balans tussen financiële uitdagingen in de Jeugdzorg en de inhoudelijke opgaven.

In de NvO is vastgelegd dat gemeenteraden rond de zomer van 2021 de visies vaststellen. De insteek is om tot een breed gedragen visie te komen die goed is afgestemd. Daarom is in Flevoland ervoor gekozen om na de zomer van 2021 tot vaststelling door gemeenteraden te gaan.

De colleges uit de regio Flevoland zijn voornemens om de voorbereiding van deze visie langs de volgende uitgangspunten vorm te geven.

1. De regiovisie wordt een doorontwikkeling van het regionaal zorglandschap jeugd Flevoland.

Sinds de inwerkingtreding van het nieuwe jeugdstelsel per 1 januari 2015, werkt regio Flevoland aan een toekomstbestendig zorglandschap jeugd. De focus lag in de eerste twee jaren vooral op een functionerend stelsel zodat 'geen kind tussen wal en schip viel' en het opbouwen van informatie en inzicht in het gebruik van specialistische jeugdhulp.

In 2017 is door gemeenten en regionale jeugdhulpaanbieders samen een regionaal programma zorglandschap jeugd Flevoland vastgelegd. De hierin vastgelegde ambities om te komen tot een robuust, stabiel en op de lokale situatie afgestemd regionaal zorglandschap zijn nog niet afgerond. Een doorontwikkeling is nodig. Vanuit het besef dat jeugdhulp in Flevoland beter kan, willen gemeenten samen met jeugdhulpaanbieders een zorglandschap creëren waarin jeugdigen en ouders de best passende hulp krijgen. De nieuw op te stellen regiovisie dient hiervoor als basis. Daarmee geven de gemeenteraden focus, richting en rust op de samenwerking en kan het zorglandschap jeugd doorontwikkeld worden.

2. De regiovisie wordt opgesteld voor de periode 2021-2025.

Het voorstel is om de regiovisie een afgebakende tijdsduur van 2021-2025 mee te geven, waardoor er nu rust komt én tegelijk een helder eindpunt is waar nieuwe afwegingen gemaakt kunnen worden. Een termijn van vier jaar lijkt wel het minimum voor een visiedocument en doet ook recht aan de positie van de gemeenteraad. De vele ontwikkelingen die er aan komen, ook op het gebied van aanscherping van wettelijke kaders, nieuwe inzichten en onderzoeken en de voornemens van een nieuw kabinet, kunnen in 2025 geïntegreerd worden in een nieuw document. Zo kunnen we de uitgangspunten van de visie ook meenemen in de nieuwe inkoopprocedure die gelijk oploopt met de regiovisie.

3. De regiovisie focust op het voldoen aan de NvO en de regionale opgaven, waarbij lokale beleidsruimte behouden blijft.

In de regiovisie moet worden vastgelegd wat gemeenten op welk niveau (lokaal-regionaal-bovenregionaal) willen organiseren en hoe zij de verbindingen daartussen organiseren. Daarbij is het belangrijk te bewaken dat de regiovisie niet in de lokale beleidsruimte treedt. De regiovisie moet dus op hoofdlijnen blijven, waarbij de focus is om te voldoen aan de NvO en het aanbrengen van focus in de regionale opgaven.

4. Bij de bovenregionale afstemming van de regiovisie volgt Flevoland de grotere regio's.

Ten aanzien van de bovenregionale afstemming is het voorstel om de leidende grotere regio's te volgen, waarbij we waar nodig gericht onze eigen accenten aanbrengen. Met name Utrecht is een samenwerkingspartner, Flevoland maakt deel uit van het bovenregionale expertisecentrum Jeugd waarvoor Utrecht de middelen ontvangt.

5. Inhoud staat voorop, governance-keuzes volgen daarna

De NvO afspraken omvatten een niet-vrijblijvende governance, waarbij de regio kiest voor één formeel aanspreekpunt. Deze aanspreekbaarheid focust op de beschikbaarheid en continuïteit van Jeugdhulp, Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. De regiovisie gaat alleen over Jeugd. De governance zelf is het sluitstuk. Kern is de onderliggende inhoudelijke keuzes; op welke terreinen

willen de gemeenten samenwerken en wat vraagt dat van eigenaarschap, mandatering, organisatie en financiële afspraken die je gezamenlijk maakt om dit effectief en efficiënt te organiseren.

Informatiebijeenkomsten gemeenteraden

Bij regionale visietrajecten die eensluidend vastgesteld moeten worden door gemeenteraden is een vroegtijdige betrokkenheid gewenst én noodzakelijk. Dat betekent dat vroeg in het proces gemeenteraden betrokken worden om hun input mee te kunnen nemen. In Flevoland wordt in het tweede kwartaal 2021 de zes gemeenteraden geïnformeerd en gevraagd om input. Daarnaast worden er ook participatiebijeenkomsten georganiseerd met (zorg)aanbieders, ketenpartijen en adviesraden. Over de inrichting van het participatieproces met de gemeenteraden wordt overleg gevoerd met de griffies.

In dit proces wordt het evenwicht gezocht tussen het doorlopen van een zorgvuldig proces en het behouden van tempo. Dit laatste is niet alleen vanwege de termijn uit de NvO, maar ook om het proces overzichtelijk te houden en te voorkomen dat we in een meerjarig traject komen, waarbij de papieren werkelijkheid belangrijker is dan de daadwerkelijke uitvoering. De grote uitdagingen in het sociaal domein vereisen ook een heldere koers op lokaal en regionaal niveau.

Tabel: Planning regiovisie op hoofdlijnen

Februari/Maart 2021	De raden en colleges informeren over het proces en uitgangspunten
Q2/Q3 2021	Participatieproces op basis inhoudelijk document met: - gemeenteraden - adviesraden - aanbieders en ketenpartijen
September/oktober 2021	Vaststellen regiovisie gemeenteraden

Bijlage 2: Toelichting huidige regionale samenwerking jeugd Flevoland

Regionale samenwerking jeugd

- De gemeenten in Flevoland werken samen met als doel meerwaarde te creëren voor onze inwoners en partners in relatie tot de opgaven waar we allemaal voor staan
- Regionale samenwerking vindt vooral plaats bij (zeer) specialistische zorgtaken die voor een efficiënte uitvoering een zeker schaalniveau vereisen. De zes Flevolandse gemeenten vormen samen de jeugdhulpregio Flevoland, één van de totaal 42 jeugdhulpregio's.
- In Flevoland hebben we gekozen om een aantal taken op het gebied van jeugdhulp door Almere te laten uitvoeren via een aankoopcentrale. Hiertoe is een centrumregeling Sociaal Domein Flevoland overeengekomen met daaronder een dienstverleningshandvest.

Inkoop van jeugdhulp

- De Flevolandse gemeenten kopen jeugdhulp met verblijf gezamenlijk in.
- Jeugdhulp zonder verblijf (inclusief een groot deel van de jeugd GGZ) organiseert elke gemeente apart.
- Naast jeugdhulp met verblijf kopen de Flevolandse gemeenten de volgende pakketten regionaal in:
 - Hoog specialistische functies jeugd GGZ (behandeling van eetstoornissen, klinische, forensische en interculturele ggz, verslavingszorg, behandeling van complexe problemen en de crisisbereikbaarheidsdienst/ambulante crisishulp);
 - Veilig Thuis Flevoland;
 - Jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Zorglandschap jeugd Flevoland

- De Flevolandse gemeenten werken nauw samen met het lokale veld, verwijzers en aanbieders aan de transformatie van de specialistische jeugdhulp in de regio.
- De ambitie is om te komen tot een duurzaam en samenhangend zorglandschap waarin de jeugdhulp optimaal is afgestemd op de behoeften van jeugdigen en gezinnen.
- In het transformatieplan en de notitie Stip op de horizon zijn doelstellingen en acties opgenomen om kinderen zo thuis mogelijk te laten opgroeien, passende hulpvormen te ontwikkelen en vanuit de uitvoeringspraktijk te leren.
- Op de regionale website staat alle informatie over het zorglandschap jeugd ([Zorglandschap jeugd | Platform Sociaal Domein Flevoland \(almere.nl\)](https://www.almere.nl/zorglandschap-jeugd))

Sturing vanuit de Rijksoverheid

In twee uitgebreide brieven aan de Tweede Kamer (Kamerbrief 7 november 2019: Naar een betere organisatie van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering en Kamerbrief 28 maart 2020: Perspectief voor de Jeugd) worden noodzakelijke verbeteringen aangeduid voor de uitvoering van de Jeugdwet en van de transformatieopgave. Als kern wordt aangegeven dat regionale samenwerking is nodig om de kwaliteit en continuïteit van de zorg aan kinderen met complexe problemen en specialistische- en levensbrede vraagstukken beter te borgen. De Norm voor Opdrachtgeverschap is daarvan een uitvloeisel.